

Skośnik pomidorowy (*Tuta absoluta* Povolny) (Lepidoptera: Gelechiidae)

Skośnik pomidorowy (*T. absoluta*) jest gatunkiem południowoamerykańskim, gdzie już powszechnie występuje. Ginie w niskich temperaturach i nie występuje powyżej 1000 m n.p.m. W Europie pojawił się w Hiszpani w 2006 i uszkadzał rośliny i owoce pomidorów na dużą skalę. Wydajność dramatycznie spadła, a rozmiar szkód przybrał charakter klęski. Najnowsze dane informują o jego występowaniu w Maroku, Algierii i Francji.

Rośliny żywicielskie

Skośnik pomidorowy jest oligofagiem żerującym na roślinach z rodziny psiankowatych (*Solanaceae*). Główną rośliną żywicielską jest pomidor (*Solanum esculentum*) oraz ziemniak (*S. tuberosum*), a także *Lycopersicum hirsutum*, *S. lyratum* oraz inne gatunki dzikorosnące: *S. nigrum*, *S. eleagnifolium*, *S. puberulum*, *Datura stramonium*, *D. ferox*, i *Nicotiana glaucum*. Potencjalną rośliną żywicielską jest również bakłażan (*L. esculentum*).

Morfologia

Motyle dorastają do długości ok. 10 mm, jaja śmietankowo-żółtawe kształtu cylindrycznego, wielkości 0,4 x 0,2 mm są składane na dolnej stronie liści i łodygach. Larwy wylęgają się po 4–5 dniach. L₁ – ok. 1 mm, a L₄ dorasta do ponad 7 mm. Rozwój larwalny trwa 13–15 dni. Poczwarzka brązowawa.

Biologia

Może wytworzyć ponad 10 pokoleń w roku w sprzyjających warunkach. Zimują gąsienice w stanie diapauzy. Długość cyklu rozwojowego zależy od temperatury: w temperaturze 14°C trwa około 76 dni, ale już w 20°C tylko 40 dni i niespełna 24 dni przy 27°C.

Motyle są aktywne w nocy, a w dzień kryją się między liśćmi, dlatego należy do ich monitoringu i wyłapywania używać pułapek feromonowych.

Samica składa średnio po ok. 260 jaj, stąd teoretycznie w ciągu kilku miesięcy jego populacja może osiągnąć olbrzymie rozmiary.

Symptomy żerowania

Rośliny pomidora są atakowane przez cały okres rozwoju. Larwy wgryzają się do owoców pomidora albo liści lub łodyg i minując je tworzą charakterystyczne korytarze, które wywołują zmiany w pokroju roślin oraz ich rozwoju. Charakterystycznymi oznakami obecności szkodnika są odchody gąsienic na pąkach wierzchołkowych, kwiatach i owocach pomidora. W przypadku ziemniaka gąsienice żerują wyłącznie na częściach nadziemnych.

Szkodliwość

W Ameryce Południowej skośnik pomidorowy (*T. absoluta*) jest uznawany za najważniejszego szkodnika pomidora w uprawie polowej i szklarniowej. Wysokość plonu oraz jakość owoców pomidora ulega znacznej degradacji wskutek żerowania gąsienic, a także rozwoju grzybów i bakterii chorobotwórczych, które wnikają w miejscach uszkodzonych przez owady.

Opracowano na podstawie informacji zawartych na www.ior.poznan.pl
i materiałów firmowych Koppert Biological Systems.

04.03.2009